

CHRISTUS' GROOTHEID

Hugo Bouter

Christus' grootheid

als Koning, Profeet, Priester, Herder en Heiland

Christus' grootheid
als Koning, Profeet, Priester, Herder en Heiland

Auteur: Hugo Bouter

Vormgeving: Jan Paul Spoor

Copyright © OudeSporen online uitgeverij

Eerste editie 2003

Tweede editie 2016

Distributie: CBC, Houten

ISBN/EAN 978-90-70926-25-0

NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*‘Daarom, heilige broeders, richt uw oog op de Apostel
en Hogepriester van onze belijdenis, Jezus’.*

*‘(...) terwijl wij zien op Jezus, de overste Leidsman
en Voleinder van het geloof’.*

Hebreeën 3:1; 12:2

Inhoud

Woord vooraf	9
1. De grote Koning	11
De Zoon van de Allerhoogste	11
Zijn koningschap zal geen einde nemen	14
Christus is nu al groot te midden van Zijn broeders	16
2. De grote Profeet	17
Christus was de beloofde Profeet	17
Christus spreekt als Profeet nu vanuit de hemel	19
Hij was machtig in werk en woord	20
3. De grote Priester over het huis van God	23
Christus is Priester met het oog op onze zonden	23
Christus is Priester met het oog op onze zwakheden	24
Christus is Priester met het oog op onze eredienst	25
Contrasten met de oude bedeling	26
4. De grote Herder van de schapen	29
Inleiding	29
Christus is hoger dan Mozes	30
Hij leidt ons ook van 'Egypte' naar 'Kanaän'	31
Er is één kudde, één Herder	33
5. De grote Heiland	35
Inleiding	35
De Redder van Israël en van de wereld	36
Christus is ook de Redder van de Gemeente	37
Onze grote God en Heiland	38

Woord vooraf

Om te kunnen groeien in de genade en de kennis van onze Heer en Heiland, Jezus Christus, moeten wij acht geven op de apostolische vermaning om ons oog te richten op *Jezus* (Hebr. 3:1;12:2). De bedoeling van deze overdenkingen, waarvan nu een geheel herziene druk verschijnt, ligt in deze lijn. ‘Ziende op Jezus’ – dat is de drijfveer van het christelijk leven. Daarom willen wij nadenken over belangrijke facetten van Christus’ grootheid en glorie.

Er zijn vijf plaatsen in het Nieuwe Testament, die speciaal vermelden dat Christus groot is of groot zal zijn. Hij is de grote Koning, de grote Profeet, de grote Priester, de grote Herder en de grote Heiland. Dat is wat ons als christenen houvast geeft. Zijn grote naam geeft ons moed en kracht, ja, alles wat wij nodig hebben.

Gouda, najaar 2016

H. Bouter

1. De grote Koning

Christus als de Messiaanse Koning

‘Hij zal groot zijn en de Zoon van de Allerhoogste genoemd worden, en de Heere God zal Hem de troon van Zijn vader David geven, en Hij zal als Koning over het huis van Jakob heersen tot in eeuwigheid en Zijn koningschap zal geen einde nemen’.

Lucas 1:32-33

De Zoon van de Allerhoogste

Bij de aankondiging van de geboorte van de Verlosser aan de maagd Maria gebruikte de engel Gabriël de woorden: ‘Hij zal *groot* zijn’. Het is altijd goed ons oog te richten op de grootheid van Christus, omdat Hij volstrekt uniek is. Maria was begenadigd onder de vrouwen, omdat zij het instrument was dat God had uitverkoren voor de geboorte van de Messias. Haar Zoon was echter *groter* dan zijzelf, omdat Hij door de Heilige Geest werd verwekt en daarom ‘dat Heilige’ en ‘Gods Zoon’ zou worden genoemd (Luc. 1:35).

Christus was ook *groter* dan Zijn voorloper, Johannes de Doper, van wie in ditzelfde hoofdstuk wordt gezegd dat hij groot zou zijn voor de Heere (Luc. 1:15). Johannes was inderdaad een groot profeet. Christus getuigde van hem dat er tot op dat ogenblik, tot op de komst van de Koning Zelf en Zijn rijk, niemand groter was geweest dan Johannes (Luc. 7:28). Maar het spreekt vanzelf dat de grootheid van de voorloper niet te vergelijken was met de

heerlijkheid van de Koning Zelf, Wiens komst hij aankondigde. Johannes gaf dat openlijk toe tegenover de leerlingen. Hij zei dat hij slechts 'de vriend van de Bruidegom' was en dat hij zich over Hem verblijdde. Christus moest méér, maar zichzelf minder worden; want Hij kwam van boven en was boven allen (Joh. 3:28-31).

Waaruit bestaat de grootheid van Christus? Wat maakt Hem zo uniek? Er zijn uiteraard vele facetten van Zijn heerlijkheid, maar de engel wijst met name op Zijn grootheid *als Zoon* en *als Koning*: 'Deze zal groot zijn en Zoon van de Allerhoogste genoemd worden, en de Heere God zal Hem de troon van Zijn vader David geven, en Hij zal als Koning over het huis van Jakob heersen tot in eeuwigheid, en Zijn koningschap zal geen einde nemen' (Luc. 1:32-33).

Er is niemand die met Hem te vergelijken is, omdat Hij de Zoon van de Allerhoogste is. In een geestelijk lied wordt dit als volgt tot uitdrukking gebracht:

*Heer Jezus, Zoon van de Allerhoogste,
het beeld van 's Vaders heerlijkheid,
in U vertonen zich op 't hoogste
Zijn wond're liefde en majesteit.*

De woorden van dit lied wijzen eigenlijk op een specifiek nieuwtestamentische heerlijkheid van Christus, een aspect van Zijn grootheid dat in het Oude Testament niet duidelijk was onthuld, namelijk dat Hij de eeuwige Zoon van de *Vader* is en de *Vadernaam* heeft verklaard (Joh. 1:14-18).

Maar Christus' heerlijkheid als de Zoon van de Allerhoogste houdt in eerste instantie verband met *Zijn heerschappij over alle dingen*. God de Allerhoogste is de Schepper van hemel en aarde, de opperste *Regeerder* (Gen. 14:18-20; Deut. 32:8; Dan. 4:2-3, 17, 34). In Zijn hoedanigheid als de Zoon van de Allerhoogste beërft Christus dus de heerschappij over alle dingen. Zijn zoonschap staat hier vooral in verbinding met Zijn macht, Zijn koningschap, zoals ook blijkt uit het vervolg van de aankondiging door de engel Gabriël.

De benaming 'Zoon van de Allerhoogste' komt uitsluitend in de evangeliën voor. In de brieven wordt het zoonschap van Christus nooit op deze wijze omschreven. De reden is, denk ik, dat meer intieme aanduidingen als 'de

eniggeboren Zoon' en 'de Zoon van de Vader' passender zijn voor de rest van het Nieuwe Testament (1 Joh. 4:9; 2 Joh.:3). God is nu immers als *Vader* geopenbaard door de eeuwige Zoon.

Naast de schriftplaats die nu aan de orde is (Luc. 1:32), vinden we de uitdrukking 'Zoon van de Allerhoogste' alleen nog in de geschiedenis van de genezing van de bezetene in Lucas 8:28 (en in de parallelplaats in Marc. 5:7). De boze geest erkent het oppergezag van Christus terwijl hij luid roept: 'Wat hebt U met mij te maken, Jezus, Zoon van de allerhoogste God? Ik smee U dat U mij niet pijnigt. Want Hij gaf de onreine geest bevel van de man uit te varen'. Zelfs in Zijn vernedering op aarde had Christus macht over de demonen; het blijkt hier dat zij dit gezag ook erkenden (vgl. Hand. 16:16-18).

In het meervoud vinden we de uitdrukking 'zonen van de Allerhoogste' eenmaal in de evangeliën als aanduiding van de discipelen: 'Hebt uw vijanden lief, en doet hun goed en leent zonder op vergelding te hopen, en uw loon zal groot zijn en u zult kinderen van de Allerhoogste zijn, want Hij is *goed* jegens de ondankbaren en bozen' (Luc. 6:35). Hier ligt het accent meer op de zorg van de Allerhoogste voor Zijn schepselen, zelfs al zijn die van Hem afgeweken. De gelovigen hebben als zonen van God Hem hierin na te volgen.

Het behoeft geen betoog dat het zoonschap van Christus volstrekt uniek is. Hoewel de gelovigen de vele zonen zijn die Hij tot heerlijkheid leidt, is Hij dé Zoon van God. Wij *hadden* als schepselen deel aan bloed en vlees (het was scheppingsmatig gezien onze situatie), maar Hij heeft daaraan *deelgenomen* (Hebr. 2:14). Het eeuwige Woord is vlees *geworden* (Joh. 1:14). De Schepper Zelf is in Zijn schepping *binnengetreden*. Dat is het wonder van de vleeswording, dat in het evangelie van Lucas zo ontroerend mooi beschreven wordt. God heeft in mensen een welbehagen gevonden (Luc. 2:14).

Het duidelijkste bewijs van Gods liefde en genade jegens de mensen (niet alleen jegens Israël), is dat de Zoon van God Zelf Mens is geworden en dat Hij onder ons heeft gewoond en gewandeld en ten slotte zelfs onze plaats heeft ingenomen in het oordeel dat wij rechtvaardig hadden verdiend. De weg van Christus leidde van de *kribbe* naar het *kruis*. Daar zien wij Hem als de verhoogde Mensenzoon, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat maar eeuwig leven heeft.

Het geheimenis van de vleeswording wordt door de engel tegenover Maria als volgt omschreven: *'De Heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen; daarom zal ook het Heilige, dat verwekt wordt, Zoon van God genoemd worden'* (Luc. 1:35). Christus is God en Mens in één Persoon. Hij is op unieke wijze uit God geboren en daarom is Hij ook naar Zijn mensheid de Zoon van God. Hij is verwekt door de kracht van de Allerhoogste, en daarom kan Hij met recht de Zoon van de Allerhoogste worden genoemd. Hoe groot is Hij! Hoe dicht is de Allerhoogste bij ons gekomen! Hoe diep heeft Hij Zich tot ons neergebogen in Zijn Zoon, Jezus Christus, onze Heiland!

Zijn koningschap zal geen einde nemen

Zoals gezegd houdt het zoonschap van Christus hier met name verband met Zijn *koningschap*. Als de Zoon van de Allerhoogste bezit Hij het *hoogste* gezag. Dat wordt in dit gedeelte toegespitst op de tijd van het Vrederijk: *'(...) en de Heere God zal Hem de troon van Zijn vader David geven, en Hij zal als Koning over het huis van Jakob heersen tot in eeuwigheid, en Zijn koningschap zal geen einde nemen'* (Luc. 1:32-33).

Dit is niet de troon van de Vader waarop Christus nu zit aan Diens rechterhand in de hemel, maar de troon die Hij bij Zijn wederkomst zal oprichten op aarde (vgl. Openb. 3:21). Het is de troon van Zijn heerlijkheid als Messias en als Zoon des mensen (Matt. 25:31). Jeruzalem, de stad van de grote Koning, zal het centrum van Zijn regering zijn en Zijn macht zal reiken tot de einden der aarde. Hij zal geëerd worden als de grote Zoon van David, Zijn voorvader naar het vlees (Rom. 1:3). Men zal Hem erkennen als de ware Vredevorst, Degene die meer is dan Salomo (Matt. 12:42). Want de Zoon van David blijkt niemand minder te zijn dan de Zoon van de Allerhoogste!

Het profetisch perspectief dat dit vers ons biedt, herinnert heel sterk aan de profetieën van het Oude Testament, met name die van Jesaja en Micha. Beide profeten wijzen op de goddelijke oorsprong van de Messias, die zal zitten op de troon van David: *'Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij rust op Zijn schouder en men noemt Hem Wonderbare Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst (...)*. En u, Betlehem Efrata, al bent u klein onder de geslachten van Juda, uit u zal Mij voortkomen die een

Heerser zal zijn over Israël en Wiens oorsprong is van ouds, van de dagen der eeuwigheid' (Jes. 9:5; Mi. 5:1).

Vervolgens spreken beide profeten over de grootheid van Zijn heerschappij, die gekenmerkt zal worden door vrede en gerechtigheid: 'Groot zal de heerschappij zijn en eindeloos de vrede op de troon van David. (...) want nu zal Hij groot zijn tot aan de einden der aarde, en Hij zal vrede zijn' (Jes. 9:6; Mi. 5:3). Beide passages spreken dus in de eerste plaats over de grootheid van Zijn *Persoon* en in de tweede plaats over de grootheid van Zijn *regering*.

De Messias is niet alleen waarachtig Mens, maar tevens waarachtig God. Ja, Hij is de Eeuwige Zelf. Daarom is het passend dat Hij een universele en eeuwige heerschappij ontvangt, die met Zijn waardigheid overeenstemt. Het lijkt er haast op dat de woorden van Lucas 1:32 een letterlijk citaat zijn uit Micha 5:3 ('Hij zal groot zijn'). Hij is groter dan David en Salomo, de koningen waaruit Hij naar Zijn mensheid is voortgesprongen. Hij is de ware Koning-Priester, de rechtvaardige Spruit (Jer. 23:5; 33:15; Zach. 3:8; 6:12-13). Hoe groot is Hij! Zijn grootheid gaat die van alle andere koningen te boven, ja, de groten der aarde zullen Hem geschenken brengen en zich voor Hem neerbuigen (zie o.a. Ps. 72).

Het is niet juist dit aardse toekomstperspectief te vergeestelijken en de Christusregering te beperken tot het huidige tijdperk van de Gemeente. Een geestelijke *toepassing* is wel goed, mits men maar duidelijk in het oog houdt dat uitdrukkingen als 'de troon van David' en 'het huis van Jakob' een concrete, letterlijke betekenis hebben en in de *uitlegging* in verband moeten worden gebracht met het toekomstige herstel van het volk Israël. Anders berooft men deze begrippen van hun kracht en neemt men Gods beloften van zegen voor Zijn aardse volk niet serieus.

De troon van David is de troon die *in Jeruzalem* zal worden opgericht; het is niet Gods troon in de hemel. Het huis van Jakob is het letterlijke nageslacht van de aartsvader; het is niet de Gemeente van God (die geen aardse, maar een hemelse oorsprong heeft, omdat zij bestaat uit al diegenen die opnieuw of 'van boven' geboren zijn). Als wij Christus' verschijning liefhebben, zullen wij ons ook kunnen verblijden in dit aardse aspect van Zijn grootheid en heerlijkheid. Hij die eens door de wereld is uitgeworpen, zal met macht regeren. Zijn komst brengt een sabbatsrust voor Israël en voor de volken, ja, de hele schepping zal worden vrijgemaakt van de slavernij van de vergankelijkheid.

Het zal openlijk worden gezien dat de Heere regeert, en het koningschap van Christus zal de vervulling zijn van de theocratische regering van David en Salomo, die volgens 1 Kronieken 29:23 zaten op de troon van de Heere te Jeruzalem. De Heere, die een groot Koning is (Mal. 1:14), zal regeren in de Persoon van Zijn Zoon. Inderdaad, Hij *zal* groot zijn.

Christus is nu al groot te midden van Zijn broeders

Wanneer wij zo denken aan de grootheid van Christus' koningschap, dan gaan onze gedachten onwillekeurig naar wat aan het slot van het boek Ester wordt opgemerkt over de heerschappij van Mordekai. Wij lezen daar over 'de grootheid, waartoe de koning Mordekai verheven had', en ook dat hij 'in aanzien was (of volgens de Statenvert.: *groot* was) bij de Joden' (Est. 10:2-3). Zoals Mordekai namens koning Ahasveros regeerde over de toenmalige wereld, zo zal de Zoon Zelf namens God de Vader regeren totdat alle vijandige machten aan Hem zijn onderworpen en als laatste vijand ook de dood is tenietgedaan. Dan breekt de eeuwige toestand aan, waarin alles in harmonie zal zijn gebracht met God, zodat God alles in allen zal zijn (1 Kor. 15:24-28).

Ten slotte dienen wij onszelf af te vragen in hoeverre Christus nu reeds groot is voor ons hart? Inderdaad, Hij zal groot zijn, daaraan hoeven wij niet te twijfelen. Hij zal de eer ontvangen die Hem rechtens toekomt, want de Vader zal Zijn Zoon *grootmaken* voor het oog van de hele schepping. Maar wij moeten onszelf afvragen of Hij nu reeds wordt *grootgemaakt* in ons leven. De apostel Paulus kon dat van zichzelf zeggen, want het was zijn vurige wens dat 'zoals steeds, ook nú Christus zal worden grootgemaakt in mijn lichaam, hetzij door mijn leven, hetzij door mijn dood' (Fil. 1:20).

Wanneer Christus in ons wordt grootgemaakt, zal Hij gestalte in ons krijgen (Gal. 4:19). Zijn leven, Zijn karakter, zal in ons zichtbaar zijn. Dat is de praktische toepassing die wij ook mogen maken naar aanleiding van deze overdenking. Is de heerschappij van de grote Koning, die straks de wereld zal vervullen met gerechtigheid en vrede, merkbaar in ons leven? De Vredevorst, die straks vrede op aarde zal brengen, is machtig die nu reeds te geven te midden van de Zijnen, te midden van de Gemeente. Hij wenst groot onder ons te zijn en de eerste plaats in te nemen onder vele broeders (Rom. 8:29; Kol. 1:18).

2. De grote Profeet

Christus als Gods Woordvoerder

‘En de dode ging overeind zitten en begon te spreken, en Hij gaf hem aan zijn moeder. En vrees beving hen allen en zij verheerlijkten God, zeggende: Een groot Profeet is onder ons opgestaan, en: God heeft naar Zijn volk omgezien’.

Lucas 7:15-16

‘Nooit heeft een mens zo gesproken als deze Mens’.

Johannes 7:46

Christus was de beloofde Profeet

Toen de Heer Jezus hier op aarde optrad als de Dienstknecht-Profeet (zoals met name Marcus Hem tekent), hebben de mensen verschillend geoordeeld over Zijn werk. Sommigen wezen Hem af als Profeet. De Farizeeën accepteerden Hem niet, want volgens hen kon er uit Galilea helemaal geen profeet opstaan (Joh. 7:52). Simon de Farizeeër zei bij zichzelf dat Hij zeker geen profeet kon zijn, want dan zou Hij niet toestaan dat een zondares Hem aanraakte (Luc. 7:39).

Anderen hebben gunstiger over de Heer gedacht, zij beschouwden Hem wel als een profeet. Denken we maar aan de Samaritaanse vrouw die tot de erkenning kwam: ‘Heer, ik zie dat U een profeet bent’ (Joh. 4:19). Zelfs grote

menigten erkenden Hem als zodanig. Zij hielden Hem voor een profeet, zoals er ook ten tijde van het Oude Testament vaak waren geweest (Matt. 16:14; Marc. 6:15; Luc. 9:8).

Maar Christus was méér dan dat. Hij was niet zomaar een profeet. Hij was een heel bijzondere Profeet. Velen hebben dit ingezien en hebben over Hem gesproken als dé Profeet, d.i. de Profeet die reeds door Mozes was aangekondigd in Deuteronomium 18. Zij hebben met zoveel woorden gezegd: Hier is nu eindelijk de langverwachte Profeet! Want ze constateerden: 'Dit is de Profeet' (Matt. 21:11). En: 'Deze is waarlijk de Profeet' (Joh. 6:14; 7:40).

Johannes de Doper heeft die eer dan ook niet voor zichzelf opgeëist, toen de mensen aan hem vroegen: 'Bent u de Profeet?' (Joh. 1:21). Hij heeft eerlijk gezegd dat hij dat niet was en hij heeft gewezen op Hem die na hem kwam, die de voorrang boven hem had. Hij was slechts de voorloper, de heraut, de wegbereider van de Messias. Christus was méér dan Johannes, en Johannes heeft zichzelf weggecijferd met de woorden: 'Hij moet meer worden, ik echter minder' (Joh. 3:30). Christus was inderdaad dé Profeet. Hij overtrof alle andere profeten, want 'Wie uit de hemel komt, is boven allen' (Joh. 3:31). Hij was uit de hemel neergedaald en Hij getuigde van de hemelse dingen, nl. de dingen die Hijzelf gehoord en gezien had bij de Vader (Joh. 3:12-13, 32).

Nooit was er dus een Profeet opgestaan zoals Hij. Hij was de beloofde Profeet: 'Een Profeet uit uw midden, uit uw broeders, zoals ik ben, zal de HERE, uw God, voor u doen opstaan; naar hem moet u luisteren' (Deut. 18:15). Dit vers zinspeelt op de *mensheid* van de Profeet, want Hij zou opstaan uit het midden van het volk. Christus heeft bij Zijn komst deelgenomen aan bloed en vlees. Hij is in alles aan Zijn broeders gelijk geworden, met uitzondering van de zonde. Hij kwam van boven, maar Hij is waarachtig Mens geworden en in deze nederige gedaante kwam Hij tot de mensen en sprak Hij de woorden die God Hem in de mond legde.

Hij was uniek als Profeet, want Hij was de *verpersoonlijking* van de boodschap van God, het *vleesgeworden* Woord. God had vroeger door middel van de profeten gesproken, maar Hij heeft nu tot ons gesproken 'in [de] Zoon' (Hebr. 1:1). Dat betekent dat God Zélf nu tot ons heeft gesproken in de Persoon van de Zoon!

Christus spreekt als Profet nu vanuit de hemel

Christus is dus een volstrekt unieke Profet. Hij is de Zoon Zelf, de Schepper van alle dingen en bovendien de Verlosser, die nu zit aan de rechterhand van de Majesteit in de hoge (Hebr. 1:2-3). Hij is hoger dan de engelen, die machtige boodschappers van God. Hij is hoger dan Mozes, de grote man van God, die het volk Israël de woorden van God heeft toevertrouwd. Mozes heeft over Hem geschreven, hij heeft getuigd van de grote Profet die na hem zou komen.

Daarom doen wij er goed aan onze blik te richten op Hem, de Apostel en Hogepriester van onze belijdenis (Hebr. 3:1-6). Met het oog van het geloof mogen wij Hem zien aan Gods rechterhand, gekroond met heerlijkheid en eer. Zijn stem klinkt nu niet meer op aarde, zoals tijdens Zijn omwandeling hier beneden. Hij heeft nu vanuit de hemelen gesproken (Hebr. 12:25); en wel door middel van de Heilige Geest, die een achttal apostelen en profeten heeft geïnspireerd om ons de boeken van het Nieuwe Testament mee te delen.

Als wij de Bijbel ter hand nemen, dan mogen wij weten dat wij het *complete* Woord van God voor ons hebben. In de evangeliën bezitten wij de woorden die Christus hier op aarde heeft gesproken en die de discipelen in herinnering zijn gebracht door de Heilige Geest (Joh. 14:26). In het boek Handelingen en de brieven vinden we het voortgaande getuigenis van de Geest, het onderwijs in 'de volle waarheid' (Joh. 16:13a), 'de hele raad van God' (Hand. 20:27).

De Heilige Geest heeft niet vanuit Zichzelf gesproken, vertelt Johannes ons. Hij heeft ons alles bekendgemaakt wat Hij gehoord heeft van de verhoogde Christus (Joh. 16:13-15). Alle woorden van deze hemelse Profet heeft de Geest, die na de verhoging van Christus hier op aarde is neergedaald, verteld aan de werktuigen die Hij wilde gebruiken om Gods Woord te voltooien. Zelfs de dingen aangaande de toekomst heeft Hij ons op die manier geopenbaard (Joh. 16:13b). Deze *toekomstige* dingen vinden wij met name in het boek Openbaring. Dit boek sluit in menig opzicht aan bij de profetische boeken van het Oude Testament, die Gods handelen met Israël en met de wereld tot onderwerp hebben.

Ook in andere opzichten zijn er lijnen te trekken tussen het Oude en het Nieuwe Testament: het Oude Testament wees heen naar Christus, en zo hebben wij in het Nieuwe Testament de vervulling van alle voorzeggingen ten aanzien van Hem en Zijn verlossingswerk. Hierop kunnen wij nu niet nader ingaan. Maar

het is een geweldige zekerheid het volledige Woord van God in handen te mogen hebben! De Bijbel is Gods complete openbaring aan de mens, die reikt tot aan de eeuwigheid die nog voor ons ligt! En dat alles hebben wij te danken aan de grote Profeet, de hemelse Mens Jezus Christus, die door Zijn Geest de diepe geheimen van Gods hart heeft onthuld en door 'geestelijke woorden' heeft meegedeeld aan Zijn apostelen en profeten (1 Kor. 2:6-16).

Hij was machtig in werk en woord

In Lucas 7 zien wij hoe Christus als Profeet werd geëerd. Dat is een voorbeeld voor ons, opdat wij Hem ook als zodanig zouden grootmaken. En zoals betoogd: wij hebben alle reden om Hem te verheerlijken als de grote Profeet. Nog meer dan de mensen van Naïn dienen wij doordrongen te zijn van Zijn unieke grootheid. Voor de inwoners van die stad was de opwekking van deze jongeman het bewijs van Zijn zending: 'En vrees greep hen allen aan en zij verheerlijkten God en zeiden: Een groot Profeet is onder ons opgestaan; en: God heeft naar Zijn volk omgezien' (Luc. 7:16).

Als wij deze laatste woorden ('God heeft naar Zijn volk omgezien', of: 'God heeft Zijn volk bezocht') even heel letterlijk mogen opvatten, dan spreken ze van het feit dat God *in Christus* tot ons mensen is gekomen. Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (Joh. 1:14). God heeft Zijn volk opgezocht in de Persoon van de Zoon, die tevens waarachtig Mens is. Van Zijn *mensheid* getuigde de eerste opmerking: 'Een groot Profeet is onder ons opgestaan' (of: 'verwekt'). Christus is verwekt door Gods Geest (Luc. 1:35). Hij is geboren uit een vrouw, geboren onder de wet, want het heil is uit de Joden (Joh. 4:22; Gal. 4:4).

Zo vormt dit vers een getuigenis van Christus' grootheid als waarachtig God en Mens. Hij is de Zoon van de levende God, en Hij maakt levend wie Hij wil (Joh. 5:21). De jongeman die zojuist was opgewekt uit de dood, vormde daarvan het sprekende bewijs. Samen met het dochttertje van Jaïrus (nog maar een kind) en Lazarus (een volwassen man) is deze jongeman het bewijs van Christus' macht over de dood.

En is dit in geestelijk opzicht niet het geval met allen die de stem van de Zoon van God hebben gehoord? Hij heeft ons opgewekt uit het graf van onze zonden

en schuld, en wij mogen nu met Hem wandelen in nieuwheid van leven. Hij heeft ons het eeuwige leven geschonken, en wij zijn uit de dood overgegaan in het leven (Joh. 5:24-25). Hoe groot is Hij, onze Heiland, de Zoon van God! Wij zijn overtuigd van Zijn grootheid, want wij weten hoe machtig Hij is en hoe Hij redt uit de banden van de dood.

‘Zij verheerlijkten God’, dat was de reactie van de inwoners van Naïn naar aanleiding van het wonder dat zij hadden gezien. Dat zal ook onze reactie zijn als ooggetuigen van de opstandingskracht van Christus! Wij waren vroeger dood waren in onze misdaden en zonden, maar hebben nu Zijn levendmakende kracht persoonlijk ondervonden. Ja, Christus is een groot Profeet. Niet alleen Zijn *woorden*, maar ook Zijn *daden* getuigen van Zijn unieke zending en van Zijn macht die reikt tot over het graf. Met de Emmaüsgangers zeggen wij dat Hij een Profeet was, ‘mchtig in werk en woord voor God en het hele volk’ (Luc. 24:19).

Er is niemand zoals Hij, de beloofde Profeet (vgl. Hand. 3:22-23; 7:37). Mozes gaf het volk de wet, maar door Christus zijn de genade en de waarheid gekomen (Joh. 1:17). Laten wij God dus danken voor de zending van Zijn Zoon, Zijn Profeet, Zijn Woordvoerder, in Wie wij aanbidde het beeld van de Vader Zelf mogen zien, vol van genade en waarheid.

3. De grote Priester over het huis van God

Christus als onze Hogepriester

‘Nu wij dan een grote Hogepriester hebben, die de hemelen is doorgestaan, namelijk Jezus, de Zoon van God, laten wij aan deze belijdenis vasthouden (...). Merk nu op hoe groot hij geweest is, aan wie de aartsvader Abraham zelfs een tiende deel van de buit gegeven heeft (...). Omdat wij nu, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, langs de nieuwe en levende weg, die Hij voor ons heeft ingewijd door het voorhangsel, dat is Zijn vlees, en wij een grote Priester over het huis van God hebben, laten wij toetreden.’

Hebreeën 4:14; 7:4; 10:19-21

Christus is Priester met het oog op onze zonden

De brief aan de Hebreeën schildert ons de grootheid en de heerlijkheid van Christus, vooral in verbinding met Zijn priesterschap dat eeuwig en onoverdraagbaar is. Het is een geweldige bemoediging voor ons dat wij zo’n grote, unieke Hogepriester hebben. In drie opzichten hebben wij met Hem te maken als onze grote Priester: met het oog op onze zonden, onze zwakheden en onze eredienst.

Wat onze zonden betreft weten wij dat Christus als een barmhartig en getrouw Hogepriester verzoening heeft gedaan voor de zonden van Zijn volk (Hebr. 2:17). Dit werk heeft Hij eens voor altijd volbracht en daardoor heeft Hij een *eeuwige verlossing* verworven. Terwijl onder het oude verbond telkens opnieuw verzoening moest worden gedaan voor de zonden en het bloed van de verzoening ieder jaar opnieuw in het heiligdom moest worden gedragen (vgl. Lev. 16), is het werk van Christus eenmalig en van eeuwigdurende waarde.

In overeenstemming met de raad van God heeft Christus in de volheid van de tijd een uniek werk volbracht. Op grond daarvan is Hij nu gaan zitten aan Gods rechterhand in de hoge, terwijl de Heilige Geest op de Pinksterdag hier op aarde is uitgestort om van Zijn Persoon en Zijn volbrachte werk getuigenis af te leggen. Wat een zekerheid is het door het geloof te weten dat wij door Christus' offer voor altijd volmaakt zijn gemaakt en gereinigd zijn van al onze zonden (Hebr. 10:1-18).

Christus is Priester met het oog op onze zwakheden

Nadat Christus het offer van Zijn leven heeft gebracht en is opgestaan uit de doden, is Hij gaan zitten aan de rechterhand van de troon van de Majesteit in de hemelen. Daar treedt Hij nu op als de Bedienaar van het hemelse heiligdom, en Hij verschijnt voor het aangezicht van God voor ons. Zoals de priester Aäron de namen van de zonen van Israël op zijn schouders en op zijn borst droeg als hij tot God naderde, zo vertegenwoordigt Christus ons nu daarboven en treedt Hij voortdurend voor ons tussenbeide.

Hij houdt Zich als *Hogepriester* nu niet bezig met onze *zonden*, maar met onze *zwakheden*. De kwestie van onze zonden is door Zijn verzoeningswerk voorgoed tot een oplossing gebracht. Wij zijn eens voor altijd gereinigd en geheiligd op grond van Zijn offer en zo is de verhouding tussen God (als Schepper en Rechter) en ons (als Zijn schepselen) volkomen in orde gebracht. Dat is de principiële kant van de zaak.

Iets anders is de praktische, dagelijkse relatie tussen God als de Vader en de gelovigen als Zijn kinderen. Dan kan er helaas wél sprake zijn van zonden die het praktische *genot* van de relatie verstoren. Dan is Christus werkzaam als onze 'Voorspraak bij de Vader' (1 Joh. 2:1). Zijn voorbede bij de Vader en Zijn

werk aan ons hart en geweten leiden tot herstel, zoals de geschiedenis van Petrus in de evangeliën zo mooi illustreert.

Christus' huidige taak als Hogepriester bij God heeft dus betrekking op de zwakheden, de gebreken, de behoeften van diegenen die eens voor altijd met God zijn verzoend door Zijn offer voor de zonden. Hebreeën 4 spreekt heel duidelijk over deze hogepriesterlijke taak van de Heer: *'Want wij hebben geen Hogepriester die niet kan meevoelen met onze zwakheden, maar Eén die in alle dingen verzocht is als wij, met uitzondering van de zonde. Laten wij daarom met vrijmoedigheid toegaan tot de troon van de genade, opdat wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden tot hulp op de juiste tijd'* (Hebr. 4:15-16).

Christus kan als de reine en heilige Zoon van God geen medelijden hebben met onze *zonden*. Hij kwam juist om voor onze zonden te *boeten*, om ze weg te doen. Maar Hij heeft wel medelijden met onze *zwakheden* als pelgrims op aarde, die op weg zijn naar de heerlijkheid die Hij reeds heeft bereikt. Er zijn allerlei gevaren die ons bedreigen, en met het oog daarop is de Heer voortdurend werkzaam als onze hemelse Hogepriester, om ons te rechter tijd te hulp te komen. Hij is in staat om ons volledig te behouden, d.i. ons te behoeden en te bewaren en veilig aan het einddoel van de pelgrimsreis te brengen. Want Hij leeft altijd om voor ons te pleiten (Hebr. 7:25).

Christus is Priester met het oog op onze eredienst

Als onze Hogepriester is Christus ook werkzaam met het oog op de eredienst, de aanbidding die de gelovigen als een heilig priesterdom in Gods tegenwoordigheid verrichten. Wij zijn immers niet alleen een volk van *pelgrims*, die op weg door de wereld een medelijdende Hogepriester nodig hebben. Wij zijn ook een volk van *priesters*, die de grote Priester mogen volgen op Zijn voetstappen in het heiligdom.

Zo was het ook met het volk Israël in de woestijn: enerzijds was het op reis naar het Beloofde Land en had het behoefte aan priesterlijke voorbede om het einddoel te bereiken; anderzijds kon het God ontmoeten bij de tabernakel en met de voorgeschreven offeranden in Zijn tegenwoordigheid verschijnen. Het

was Gods bedoeling, dat de Israëlieten een 'koninkrijk van priesters en een heilig volk' zouden zijn (Ex. 19:6).

Wij weten echter dat de wet niets tot volmaaktheid heeft kunnen brengen vanwege het falen van de mens, en dat de weg tot het heiligdom zelf in feite gesloten was (Hebr. 7:19; 9:8). God woonde in donkerheid. Slechts op grond van het verzoeningswerk van Christus, dat eens voor altijd is volbracht, is er in de huidige bedeling van de genade *vrije toegang* tot God. Als verlost door het bloed van Christus mogen wij met een onbezwaard gemoed, met volle vrijmoedigheid het heiligdom betreden en de grote Priester volgen.

Als 'priesterzonen' die geheel en al *gereinigd* zijn door het werk van Christus en ook *gewijd* zijn door de zalving met de Heilige Geest, worden wij ertoe opgeroepen het heiligdom binnen te gaan en in Gods tegenwoordigheid te komen: *'Omdat wij nu, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, langs de nieuwe en levende weg, die Hij voor ons heeft ingewijd door het voorhangsel, dat is Zijn vlees, en wij een grote Priester over het huis van God hebben, laten wij naderen met een waarachtig hart, in volle zekerheid van het geloof, nu ons hart gereinigd is van een slecht geweten en ons lichaam gewassen is met rein water'* (Hebr. 10:19-22).

Christus, de grote, de voornaamste Priester, is het Hoofd van deze familie van 'priesters' die met hun slachtoffers van lof en met het reukwerk van hun aanbidding tot God naderen. Hij leidt ons en Hij geeft ons aanwijzingen voor de dienst in Gods huis – precies zoals Aäron onder het oude verbond het hoofd was van de priesterlijke familie en het dienstwerk van de priesters regelde.

Contrasten met de oude bedeling

In al deze opzichten zijn er grote contrasten met de oudtestamentische bedeling, waarin zwakke en sterfelijke mensen als hogepriesters werden aangesteld. Wij hebben nu te maken met de betere en blijvende dingen. Christus is veel groter dan alle hogepriesters die onder het oude verbond optraden, en daarom zijn de resultaten van Zijn hogepriesterlijke taken zoveel rijker en heerlijker.

Enkele aspecten hiervan zijn al aangestipt. Terwijl in Israël de hogepriester elk jaar op de Grote Verzoendag het allerheiligste moest betreden om het bloed van de zondoffers op en vóór het verzoendeksel te spreken, is Christus

met Zijn eigen bloed eens voor altijd ingegaan in het hemelse heiligdom en heeft Hij een eeuwige verlossing verworven. Zijn bloed getuigt voor de troon van God van het volbrachte verlossingswerk op het kruis, het werk dat heeft voldaan aan al Gods heilige eisen en dat ons tot in eeuwigheid beveiligd. Onder het oude verbond was alles tijdelijk en was de verzoening nooit volkomen.

En ook wat betreft de huidige hogepriesterlijke dienst van Christus is er een groot verschil. Christus is in de hemel zelf binnengegaan, en Hij leeft daar *altijd* om voor ons te pleiten. Hij wordt niet moe om voor ons te bidden, en Hij hoeft niet afgewisseld te worden door iemand anders. Dag en nacht draagt Hij ons op Zijn sterke schouders en op Zijn liefdevolle hart; en dankzij Zijn voorbede worden wij bewaard en kunnen wij veilig het einddoel bereiken. Geen aards Kanaän, maar een hemels vaderland is de hoop die ons deel is. Hoe groot is Hij als onze hemelse Hogepriester!

Christus heeft ons zelfs als een ‘volk van priesters’ met Zich verbonden en ons nu al vrije toegang verschaft in Gods heilige tegenwoordigheid. Daar mogen wij nu dienst doen, o.a. om het ‘reukwerk’ van onze gebeden te offeren; en wij mogen dat voortdurend doen. De toegang is vrij en wij hoeven niet zoals de priester Zacharia te wachten op onze beurt en op de aanwijzing van het lot om het heiligdom te kunnen betreden (vgl. Luc. 1:8-9). Wat een groot voorrecht is het constant in het heiligdom te zijn en onder de indruk te komen van Gods heerlijkheid, zoals Hij die in Christus heeft tentoongespreid. In het licht van het heiligdom zien wij alles in overeenstemming met Gods gedachten.

Daarom is het goed en nodig dat wij nadenken over Christus’ grootheid als onze hemelse Hogepriester. De brief aan de Hebreëen is eigenlijk één vurig pleidooi om Zijn heerlijkheid in ogenschouw te nemen, Hem aandachtig te beschouwen en te bezien hoe groot Hij is in al de facetten van Zijn Persoon en van Zijn werk. Hij is groter dan de engelen, groter dan de mensen, groter dan Mozes en Aäron, dan Jozua, ja, zelfs groter dan Abraham, de vader van de gelovigen. Hij is de Schepper van alle dingen, de Verlosser en de Erfgenaam van hemel en aarde. Hij is de Zoon Zelf, die Mens geworden is en die door het lijden van de dood is heengegaan en de hemel heeft ingenomen. Daar troont Hij nu aan Gods rechterhand en daar mogen wij Hem met het oog van het geloof zien als de grote Apostel en Hogepriester van onze belijdenis (Hebr. 3:1).

Het is een geweldige bemoediging voor ons om zo'n grote Hogepriester te hebben, maar ook een aansporing om te volharden in de loopbaan die wij als christenen hebben af te leggen. Wij mogen gelovig rusten in het verzoeningswerk dat Hij eens voor altijd heeft volbracht, wij mogen ons vertrouwen stellen op Zijn hulp en macht in de omstandigheden van het leven hier beneden. Onze hulp komt vanuit het heiligdom! Het is de Heer in de hemel die ons schraagt, de 'grote Hogepriester, die de hemelen is doorgegaan, Jezus, de Zoon van God' (Hebr. 4:14).

Omdat Hij daar leeft aan Gods rechterhand, als de unieke Hogepriester die zover is verheven boven mensen en engelen, kunnen wij met vrijmoedigheid met onze gebeden en smekingen naderen tot de troon van de genade. 'Daar wij nu een grote Hogepriester hebben (...) laten wij daarom met vrijmoedigheid toegaan tot de troon van de genade' (Hebr. 4:14-16). Deze medelijdende Priester pleit voor ons bij God en dat maakt de uitkomst zeker. Zijn aanwezigheid en Zijn voorbede garanderen een passend antwoord op onze nood.

Wij hebben alle reden om Zijn grootheid als Hogepriester te beschouwen. Hij is veel groter dan Aäron, die hier op aarde slechts een tijdelijk priesterambt bekleedde. Christus is Hogepriester volgens een geheel andere orde, nl. die van Melchisedek. Hij is naar deze nieuwe orde Hogepriester geworden tot in eeuwigheid; en dat niet op aarde maar in het *hemelse* heiligdom.

Als Hebreëën 7:4 ons ertoe aanspoort op te merken hoe groot deze (d.i. Melchisedek) is, aan wie zelfs de aartsvader Abraham een tiende van de buit gaf, dan is dat indirect ook een aansporing om te zien op Hem van Wie de koning van Salem een type was. Laten wij Hem aanschouwen, de Priester die nu gezeten is aan Gods rechterhand, en laten wij Zijn grootheid bewonderen! Het besef dat wij zo'n grote Priester hebben dient ons ertoe te brengen niet alleen met onze *smeekbeden*, maar ook met onze *aanbidding* vrijmoedig tot God te naderen. 'Daar wij een grote Priester over het huis van God hebben (...) laten wij toetreden' (Hebr. 10:19-22).

4. De grote Herder van de schapen

Christus als onze Herder

‘De God nu van de vrede, die uit de doden heeft teruggebracht de grote Herder van de schapen, onze Heere Jezus Christus, op grond van het bloed van het eeuwige verbond, moge u toerusten tot elk goed werk om Zijn wil te doen, en in u te werken wat in Zijn ogen welbehaaglijk is, door Jezus Christus. Hem zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen’.

Hebreeën 13:20-21

Inleiding

Er zijn vijf plaatsen in het Nieuwe Testament, die vermelden dat Christus groot is of groot zal zijn. Hij is de grote Koning, de grote Profeet, de grote Priester, de grote Herder en de grote Heiland. Dat zijn de grote dingen die ons als christenen houvast geeft. Zijn grote naam geeft ons moed en kracht, ja, alles wat wij nodig hebben voor ons geloofsleven.

Jezus Christus is ook de grote Herder van de schapen. Dit is een belangrijk thema, zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament. God Zelf is de Herder van Zijn volk. Hij zal naar Zijn verstrooide schapen vragen, en de tien en de twee stammen bijeenvergaderen en dan zal het herstelde Israël Zijn volk zijn in het Beloofde Land. Eén Herder zal er straks voor hen allen zijn (Ezech. 34 en 37). Maar met de psalmdichter mogen wij het als gelovigen ook heel persoonlijk zeggen: De Heere is mijn Herder. In Christus is Hij immers als de goede Herder naar al de Zijnen toegekomen (Joh. 10).

Christus is hoger dan Mozes

Christus is onze grote Priester (vgl. Hebr. 4:14; 10:21), maar eveneens onze grote Herder. Hij is de grote Herder van de schapen, die door God uit de doden is teruggebracht (Hebr. 13:20). Ongetwijfeld zinspeelt dit vers in het slothoofdstuk van deze brief, dat o.a. spreekt over de rol van voorgangers te midden van het volk van God, op het feit dat de Heere Jezus meerder is dan Mozes, de grote voorganger en leider van het volk Israël.

Want hoewel de brief aan de Hebreëen vooral de grootheid van Christus' *priesterschap* benadrukt en dus uitvoerig ingaat op het contrast met Aäron, wordt de tegenstelling met Mozes toch niet vergeten. Christus is hoger dan Aäron, maar ook dan Mozes. We vinden dit thema direct al na de inleidende hoofdstukken 1 en 2, die Christus tonen zowel in Zijn Godheid als in Zijn mensheid. Hij is de eeuwige Zoon van God (Hebr. 1), maar Hij is ook de Zoon des mensen die langs de weg van het lijden de heerlijkheid van de hemel is binnengegaan (Hebr. 2).

Dit tweeledige karakter van Christus vormt de grondslag van Zijn unieke hemelse priesterschap (de rol van Aäron), maar ook van Zijn apostelschap, Zijn taak als Gezant en Profeet van Godswege (de functie van Mozes). Daarom roept Hebreëen 3:1 ons ertoe op Hem te bezien als 'de Apostel en Hogepriester van onze belijdenis'. Door het oog van het geloof zien wij Hem als de *ware* Mozes en de *ware* Aäron. Christus is hoger dan Mozes, die als de grote dienstknecht van God hier op aarde het woord van God heeft gesproken (Hebr. 3:3-6). Christus is de Zoon Zelf, niet slechts een dienstknecht. Bovendien heeft Hij nu vanuit de *hemel* gesproken (Hebr. 12:25). Mozes gaf het volk van God aanwijzingen voor de dienst en voor de wandel door de woestijn; zo leidde hij de kudde van God (vgl. Ex. 3:1, 12; Ps. 77:21). Christus is de Herder van een hemels volk van God. Hij heeft ons verlost uit de macht van de overste van de wereld en ons in de tegenwoordigheid van God Zelf gebracht (zoals Mozes Israël verlost uit de hand van Farao en het leidde naar de berg van God).

Hij brengt Zijn Gemeente bijeen uit de Joden en uit de volken en Hij weidt haar als Zijn kudde in de grazige weiden van het Woord. Hij gaat ons voor, Hij wijst ons de weg door Zijn Woord en Geest. Hij leidt ons alle dagen van ons leven, opdat wij nu reeds Gods tegenwoordigheid en gemeenschap zullen genieten en 'in het huis van de Heere verblijven tot in lengte van dagen' (Ps. 23:6). En spoedig zal Hij ons de hemelse heerlijkheid binnenvoeren, die Hij voor ons

heeft verworven op grond van Zijn lijden en sterven als de goede Herder van de schapen.

Hij leidt ons ook van 'Egypte' naar 'Kanaän'

Vermoedelijk zinspeelt Hebr. 13:20 op de doortocht door de Rode Zee, zodat het omhoogvoeren van Mozes uit de wateren kan worden opgevat als een illustratie van het terugbrengen van Christus, de grote Herder van de schapen, uit de doden (vgl. Jes. 63:11-13). Zoals Mozes triomfantelijk omhoog werd gevoerd vanuit de zee, zo is Christus door Gods kracht teruggebracht uit het 'doodswater' waarin Hij was neergezonken om ons het leven te kunnen geven.

Mozes kwam tevoorschijn uit de zee en hij stond aan het hoofd van een lange stoet van Israëlieten die hem volgden. Zo is Christus de Leidsman van een hemels volk, dat met Hem is verbonden in Zijn opwekking uit de doden. Aan de overzijde van dood en graf mogen wij met de Opgestane het loflied van de verlossing aanheffen, de jubelzang van de bevrijding. Onder Zijn leiding zullen wij veilig het einddoel van de pelgrimsreis bereiken. Hij is de Leidsman en Voleinder van het geloof (Hebr. 12:2).

Christus is de grote Herder van de schapen, die Hij uit Egypte heeft uitgeleid, door de Rode Zee heeft heengeleid en nu voortleidt op de weg naar het hemelse Kanaän. Als de *goede* Herder heeft Hij Zijn leven afgelegd voor de schapen om hun het leven te kunnen geven (Joh. 10:10-11). En nu Hij uit de doden is teruggebracht, leidt Hij de Zijnen als de *grote* Herder van de schapen. In dit verband is het van belang te letten op de volgorde van Psalm 22 en 23. In Psalm 22 zien wij profetisch hoe Christus Zijn leven aflegt voor de Zijnen, en dan in de opstanding het antwoord van God ontvangt op Zijn bittere lijden. In Psalm 23 zien wij hoe Hij Zijn schapen aanvoert op de weg door de woestijn van dit leven.

In Hebr. 13:20 ligt het accent niet op het feit dat Christus Zelf in eigen kracht is opgestaan uit de doden, maar daarop dat Hij is *opgewekt* door God de Vader. God wordt hier voorgesteld als de 'God van de vrede', een benaming die in het Nieuwe Testament wordt gebruikt in verbinding met levensheiliging en met het behalen van de overwinning over de macht van de boze

(vgl. Rom. 16:20; 2 Kor. 13:11; Fil. 4:8-9; 1 Tess. 5:23). *Vrede* en *heiliging* worden ook samen genoemd in Hebreeën 12:14.

Door Christus' opwekking uit de doden door de God van de vrede is er een toestand van vrede en harmonie ontstaan, een volkomen rust en heiligheid die niet meer kan worden verstoord door de macht van de zonde en de boze. Christus is eens voor altijd ten opzichte van de zonde gestorven, en het zondevraagstuk heeft Hij voorgoed tot een oplossing gebracht. Wat Hij nu leeft, dat leeft Hij voor God in de heiligheid van de hemel, in de tegenwoordigheid van de Vader.

De heerlijkheid van de Vader heeft Hem opgewekt uit de doden (Rom. 6:4, 10). De heerlijkheid van de Vader – d.i. de innerlijke voortreffelijkheid van alles wat de Vader is – vereiste dat Christus, die was gestorven om Zijn God en Vader te verheerlijken en al Diens voortreffelijkheid aan het licht te brengen, uit de doden werd opgewekt en in de heerlijkheid van de hemel werd binnengeleid. Het handelen van God de Vader staat hier dus op de voorgrond. Het is de God van de vrede, die de grote Herder van de schapen heeft teruggebracht uit de doden.

God heeft dit kunnen doen krachtens het bloed van een 'eeuwig verbond', dus krachtens de rijke waarde van het bloed van Christus, dat eens voor altijd heeft voldaan aan Zijn rechtvaardige eisen. De Herder is Zélf het Lam geworden. Hij is geslacht voor onze zonden en beveiligt ons voor het oordeel. De auteur zinspeelt hier opnieuw op Israëls verlossing uit Egypte, die alleen tot stand kon komen door het bloed van het Paaslam, dat de Israëlieten beveiligde voor de wraak van de verderfengel.

Zowel de dood van het Paaslam als de doortocht door de Rode Zee zijn beelden of typen van de dood van Christus. Het bloed van het lam beveiligde Israël voor het oordeel van God, de rechtvaardige Rechter, die de dood van de zondaar eiste. Bij de Rode Zee trad God echter op als de *Redder* van Zijn volk. Hij bracht Zijn heil aan het licht door Zijn volk te verlossen en de vijand te vernietigen. Zo vormde het bloed van het Paaslam de grondslag voor Israëls verlossing uit Egypte en voor het omhoogvoeren van het volk van God uit de wateren van de zee.

Evenzo beveiligt het bloed van Christus ons enerzijds voor het oordeel dat ons moest treffen, terwijl het anderzijds de grondslag heeft gelegd voor onze

verlossing uit de tegenwoordige boze eeuw en de macht van de boze. Dit laatste aspect zien wij in de doortocht door de Rode Zee. Wij zijn met Christus uit de doodswateren omhoog gevoerd en ontrukkt aan de macht van de tegenstander en het rijk waarvan hij de overste is. Wij wandelen nu in nieuwheid van leven en volgen Hem op de weg die Hij ons aanwijst als de grote Herder van de schapen.

Er is één kudde, één Herder

Voor de gelovige Hebreeën was het niet zo eenvoudig om de voetsporen van Christus te drukken, omdat dit inhield dat zij zich praktisch van het jodendom moesten losmaken en zich ervan moesten afzonderen. Hun plaats was voortaan met Christus 'buiten de legerplaats' (Hebr. 13:13), dus buiten het gevestigde godsdienstige stelsel dat de Messias had verworpen. Met Hem moesten zij een plaats van smaad en verwerping innemen buiten de Joodse schaapskooi en zich toewijden aan de christelijke eredienst waarvan de Opgestane het Centrum vormt.

In Johannes 10 had Hij reeds aangekondigd dat Hij Zijn schapen naar buiten zou leiden uit de stal, uit de omtuining van het jodendom. Hij had ook nog andere schapen waarvoor Hij het leven zou afleggen, nl. de gelovigen uit de volken. Deze schapen wilde Hij ook toebrengen, en zo zou het één kudde en één Herder worden (Joh. 10:3-4, 16). De Gemeente, die Christus bijeenbrengt uit de Joden en uit de volken, is één nieuwe kudde onder aanvoering van één Herder. De vroegere verschillen zijn weggefallen en er is een nieuwe gemeenschap gevormd, die Christus als Leidsman erkent. Hij geeft aan al Zijn schapen leven en overvloed, vrijheid, bescherming, grazige weiden en stille wateren. Zo leidt Hij ons voort naar het Beloofde Land.

Het is goed te weten dat deze grote Herder van de schapen onze Herder is. Ja, wij mogen het heel persoonlijk weten: 'De Heere is *mijn* Herder' (Ps. 23:1). Tevens kennen wij Hem als de éne Herder, de goede Herder, de grote Herder, en ook als de overste Herder van de kudde van God (1 Petr. 5:1-4). Hij schakelt anderen in die de schapen weiden, maar deze herders staan onder Zijn gezag. Christus is de Opperherder en bij Zijn verschijning zal Hij allen die zich hier op aarde hebben ingezet voor het welzijn van Zijn schapen, belonen met de onverwelkbare krans van de heerlijkheid!

5. De grote Heiland

Christus als Redder en Verlosser

'(...) in de verwachting van de gelukkige hoop en verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Jezus Christus, die Zichzelf voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons van alle wetteloosheid verlost en Zichzelf een eigen volk reinigde, ijverig in goede werken'.

Titus 2:12-14

Inleiding

Er zijn vijf plaatsen in het Nieuwe Testament, die vermelden dat Christus groot is of groot zal zijn. Hij is de grote Koning, de grote Profeet, de grote Priester, de grote Herder en eveneens de grote Redder en Heiland. Dat zijn dingen die ons als christenen houvast geven. Zijn grote naam geeft ons moed en kracht, ja, alles wat wij nodig hebben voor ons geloofsleven.

Hier volgt de laatste studie over Jezus Christus als de grote Redder en Heiland van de Zijnen. Dit is een belangrijk thema, dat zowel in het Oude als het Nieuwe Testament voorkomt. God *Zelf* is de Heiland van Zijn volk, de Redder, de Verlosser. Er is geen God buiten Hem. Deze Heiland-God is in de Persoon van Jezus Christus naar ons toegekomen, en Hij is in meerdere opzichten onze Heiland, de Behouder, de Zaligmaker die redt uit alle nood en dood.

De Redder van Israël en van de wereld

Het woord Heiland heeft een rijke betekenis. Het duidt God aan als Redder en Heelmeester, maar ook als Behouder en Onderhouder. Het was in het Oude Testament een bekende waarheid dat God de Heiland was van Zijn volk Israël. Hij was de Bron van heil en verlossing voor Zijn volk, en het volk moest al zijn vertrouwen leren stellen op het heil van de Heere. Zo zien wij reeds bij de uittocht uit Egypte hoe God Zijn heil, Zijn redding aan het licht bracht (Ex. 14:13). Gedurende de hele geschiedenis van Gods uitverkoren volk zien wij deze heilbrengende liefde, die het telkens weer redde uit de hand van de vijanden.

Met name in het boek Jesaja wordt God betiteld als de Heiland van Zijn volk. Het heil dat Hij aanbrengt, is niet alleen in aardse zin te verstaan als de bevrijding van vijandige overheersers. God is ook de Verlosser van nog grotere vijandige machten die de mens bedreigen, namelijk die van zonde, dood en Satan. Hij verlost Zijn volk van al hun onreinheden (Ezech. 36:29). Hij opent voor hen de bronnen van het heil en bekleedt hen met de kleren van het heil (Jes. 12:3; 61:10). Het is duidelijk dat het heil hier een diepere, geestelijke dimensie heeft en verder gaat dan een tijdelijke bevrijding.

Het Nieuwe Testament sluit hierop aan, zoals blijkt uit de uitlegging die de evangelist Matteüs van de naam Jezus geeft: '(...) en u zult Hem de naam Jezus geven. Want Hij is het die Zijn volk zal redden van hun zonden' (Matt. 1:21). De naam Jezus (Jesjoea) betekent: 'Jahweh is heil', of 'Jahweh is verlossing'. Gods Woord legt dus een duidelijk verband tussen de betekenis van deze Messiaanse naam en de redding van Gods volk van hun zonden. De Heere Jezus is de beloofde Heiland, de Redder die geboren is in de stad van David (Luc. 2:11). De profeet Zacharia had reeds gesproken over Zijn komst: 'Zie, uw Koning zal tot u komen, rechtvaardig, en Hij is een Heiland' (Zach. 9:9 SV).

Maar er is méér. Hij is niet alleen de Heiland van Israël, maar de Heiland van de wereld, zoals de Samaritanen erkenden in Johannes 4:42. Het heil is weliswaar uit de Joden, maar het bleef na de verwerping van de Messias door Zijn eigen volk niet beperkt tot de Joden. Het strekt zich nu uit tot Joden én heidenen. Er is geen onderscheid meer, want allen hebben gezondigd en komen tekort aan de heerlijkheid van God. Maar voor allen is er verlossing bereid door het verzoeningswerk van Christus, die nu het zoenmiddel is of de 'genadetroom', tot Wie mensen de toevlucht mogen nemen (Rom. 3:23-25). De behoudenis,

het heil, de verlossing is uitsluitend in Hem te vinden, 'want er is ook onder de hemel geen andere naam aan de mensen gegeven, waardoor wij moeten behouden worden' (Hand. 4:12; vgl. 5:31 en 13:23).

In Titus 2:12-14 spreekt de apostel over de verwachting van de wederkomst van Christus, maar hij denkt hier tevens terug aan Zijn komst in vernedering op aarde. Christenen leven in de verwachting van 'de gelukkige hoop en de verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Christus Jezus, die Zich voor ons heeft gegeven om ons vrij te maken van alle ongerechtigheid, en voor Zich te reinigen een eigen volk, ijverig in goede werken'.

Christus zal terugkomen. Maar Wie is Hij voor ons? Hij is onze Heiland, die Zichzelf voor ons heeft overgegeven – en het kruis toont hoever die overgave reikte – om ons te verlossen van onze zonden. In Hem hebben wij de verlossing: de reiniging van de zonden, en de bevrijding van de macht van de zonde. In Hem is Gods genade heilbrengend verschenen (Tit. 2:11). Met recht kunnen wij dus zeggen dat Hij onze Heiland, onze Verlosser is. Wij weten dat uit eigen ervaring, als wij de toevlucht tot Hem hebben genomen met onze zondelast en die hebben neergelegd aan de voet van het kruis.

Christus is ook de Redder van de Gemeente

Maar Christus is ook *nu* nog voor ons werkzaam als Redder, als Behouder. Daarmee bedoel ik uiteraard niet dat Zijn verlossingswerk niet compleet zou zijn. Zijn offer is volkomen toereikend en er behoeft niets meer aan toegevoegd te worden. Hij is eens voor altijd voor ons gestorven en heeft een eeuwige verlossing teweeggebracht (Hebr. 9:12; 10:10-18).

Ik bedoel te zeggen dat wij in de hemel een machtige Heiland hebben, die de Zijnen niet vergeet, die altijd aan ons denkt, die voor ons tussenbeide treedt en ons tot het einde toe behoudt. Daarom wordt Christus ook de Redder, de Behouder van het lichaam genoemd, d.i. de Gemeente (Ef. 5:23). Hij houdt de Gemeente in stand (NBG-vert.). Hij zorgt voor allen die Hem toebehoren en die door de Heilige Geest tot leden van Zijn lichaam zijn gemaakt. De Gemeente is het bijzondere voorwerp van Zijn liefde, en Hij voorziet haar van al het nodige. In meer algemene zin wordt deze onderhoudende zorg ook genoemd in

1 Timoteüs 4:10 ('de levende God, die een Heiland – d.i. een Onderhouder – is voor alle mensen, inzonderheid voor de gelovigen').

Christus is echter ook in *toekomstige* zin onze Redder, onze Heiland. Hoewel wij nieuwe schepselen zijn geworden in Hem, leven wij nu nog te midden van de eerste schepping die onderworpen is aan de gevolgen van de val van Adam. De hele schepping zucht nog onder de vloek van de vergankelijkheid en ook Gods kinderen zuchten bij zichzelf in de verwachting van het zoonschap: de verlossing van het lichaam (Rom. 8:23). Daarom is het nodig dat Hij terugkomt, dat Hij als onze Verlosser, als onze Heiland zal verschijnen.

Ons burgerschap is immers in de hemelen, waaruit wij ook de Heere Jezus Christus als *Heiland* verwachten, die het lichaam van onze vernedering zal veranderen tot gelijkvormigheid aan het lichaam van Zijn heerlijkheid, naar de werking van de macht die Hij heeft om ook alles aan Zich te onderwerpen (vgl. Fil. 3:20-21). Bij de wederkomst van Christus zullen wij ook in lichamelijk opzicht Zijn opstandingskracht ondervinden (vgl. 1 Kor. 15:51-55; 1 Tess. 4:15-18). Wij hebben het volle heil aan *Hem* te danken, de volledige behoudenis naar ziel, geest en lichaam. Hoe groot is Hij als onze Heiland!

Onze grote God en Heiland

Wanneer wij zo nadenken over de verschillende aspecten waarin wij Christus als Redder, als Heiland mogen kennen, dan valt ook op dat Hij hier *onze* Heiland wordt genoemd. Het is ongetwijfeld van groot belang Hem *persoonlijk* te kennen als *mijn* Heiland, *mijn* Verlosser en Zaligmaker. Toch vinden wij die benaming slechts een enkele keer in het Nieuwe Testament, en wel in de lofzang van Maria: 'Mijn ziel maakt groot de Heere, en mijn geest heeft zich verblijd over God, mijn Heiland' (Luc. 1:46-47). Veel gebruikelijker is het dat God of Jezus Christus omschreven worden als *onze* Heiland. Dit wijst erop dat wij als verlost niet alleen staan, maar verbonden zijn met alle anderen die hetzelfde heil deelachtig geworden zijn.

Bovendien wordt Christus in Titus 2 onze *grote* God en Heiland genoemd. Wij hebben al enkele facetten van Zijn grootheid als de Heiland gezien, maar de Schrift vermeldt hier uitdrukkelijk dát Hij groot is. Dit wordt bevestigd door de woorden 'God en Heiland', die erop volgen. Dit vers is een van de vele bewijzen

voor de godheid van Christus. Wij hoeven niet te twijfelen aan Zijn goddelijke grootheid, want Hij is God Zelf, te prijzen tot in eeuwigheid (Rom. 9:5).

In 2 Petrus 1:1 vinden we de bijna identieke uitdrukking ‘onze God en Heiland, Jezus Christus’. In deze brief wordt Hij ook tweemaal betiteld als onze ‘Heere en Heiland’ (2 Petr. 3:2, 18). Christus is de Zoon, de Schepper van alle dingen. Hij is het eeuwige Woord, dat bij God was. Maar Hij is Zelf ook God, en Hij heeft alle dingen in het aanzijn geroepen door het woord van Zijn kracht (Joh. 1:1-3; Kol. 1:15-17; Hebr. 1:1-2).

Het eeuwige Woord is *vlees* geworden. Hij is geopenbaard in het vlees en als zodanig woonde de hele volheid van de Godheid lichamelijk in Hem (Joh. 1:14; 1 Tim. 3:16; Kol. 1:19; 2:9). Hij is de waarachtige God en het eeuwige leven (1 Joh. 5:20). Hij is God en Mens in één Persoon. Hij is aan ons gelijk geworden, met uitzondering van de zonde. Hij heeft aan bloed en vlees deelgenomen (Fil. 2:6-7; Hebr. 2:14). Hoe groot is Hij, die hier onze God én Heiland wordt genoemd. Ja, Hij is God, en Hij is Mens geworden om onze Heiland te kunnen zijn!

Niet alleen het Nieuwe Testament getuigt van de godheid van Christus, ook het Oude Testament spreekt ervan (zie o.a. Jes. 9:5; Mi. 5:1). De Messias is niemand minder dan Jahweh Zelf. De woorden ‘God’ en ‘Heiland’ horen bij elkaar. Het is een treffende combinatie, die wij reeds in het Oude Testament aantreffen (Ps. 106:21; Jes. 43:3; 45:15, 21; Hos. 13:4). De Heere is een groot God en er is geen Heiland, geen Verlosser buiten Hem. Deze verlossende God ontmoeten wij in het Nieuwe Testament in de Persoon van onze Heer Jezus Christus.

Exact dezelfde bewoordingen worden op *Hem* toegepast. Hij is ‘onze grote God en Heiland, Christus Jezus’ (Tit. 2:13). Hij is de nederige Mens Jezus, die tegelijkertijd de Christus is, d.i. Gods Gezalfde. God heeft Hem tot Heere en tot Christus gemaakt (Hand. 2:36). Hij is Degene in Wie God al Zijn plannen ten uitvoer brengt. Hij is de gezalfde Koning die Gods raad volvoert.

In dit verband moeten wij ook erop wijzen dat de uitdrukking ‘God, onze Heiland’ (of: ‘onze Heiland-God’), kenmerkend is voor de brief aan Titus en de eerste brief aan Timoteüs (vgl. 1 Tim. 1:1; 2:3; Tit. 1:3; 2:10; 3:4). Dit is een veelzeggende benaming, die toont in welke bijzondere betrekking God nu tot de mensen staat. In het Oude Testament had Hij Zich reeds als Schepper en als

Rechter geopenbaard; en bovendien als Israëls Wetgever. De huidige bedeling draagt echter een ander karakter. Wij leven nu niet onder de wet, maar onder de genade (Rom. 6:14). Het is nu de tijd van de genade, de dag van het heil (2 Kor. 6:1-2). God heeft Zich in Christus geopenbaard als onze Heiland. In dit karakter strekt Hij Zijn handen niet alleen uit tot Israël, maar ook tot de volken.

God, onze Heiland, wil dat alle mensen behouden worden en tot kennis van de waarheid komen (1 Tim. 2:4). Wij hebben aanschouwd en getuigen, dat de Vader de Zoon heeft gezonden als Heiland van de wereld (1 Joh. 4:14). De mens heeft bewezen wie hij is in al zijn verdorvenheid, zowel zonder de wet als onder de wet. Wij zijn onverbeterlijke zondaars en er is in dit opzicht geen onderscheid tussen Joden en heidenen. Toch heeft God Zich in Christus als onze Heiland kunnen betonen, en wel op grond van het verlossingswerk van Christus en Zijn opstanding uit de doden. Door het kruis en de opstanding heeft God Zijn heil aan het licht gebracht. In en door Christus heeft Hij ons tot nieuwe schepselen gemaakt.

Dat is het grote heil dat Hij nu aan alle mensen aanbiedt, zolang de genadetijd voortduurt. Er is niet alleen vergeving van zonden voor ons bereid, maar ook een complete innerlijke vernieuwing: de nieuwe geboorte voor mensen met een verdorven natuur, de levendmaking van dode zondaars, de verlossing uit de macht van de zonde en de dood, het herstel van de relatie met God. Wie zou op dit grote heil geen acht geven (vgl. Hebr. 2:3)?

Het is ook opmerkelijk dat in de brief aan Titus zowel *God* als *Christus* afwisselend onze *Heiland* worden genoemd. Dat gebeurt hier in elk hoofdstuk: 'God, onze Heiland', 'Christus Jezus, onze Heiland' (1:3-4); 'God, onze Heiland', 'onze grote God en Heiland, Christus Jezus' (2:10-13); 'onze Heiland (en) God', 'Jezus Christus, onze Heiland' (3:4, 6). Hieruit blijkt opnieuw dat Christus één is met de Vader. Het is alleen in Hem, dat God Zichzelf als Heiland en Redder heeft geopenbaard en als zodanig tot de mensen is gekomen.

God heeft Zich heel diep tot ons neergebogen om ons te kunnen verlossen. Onze grote God en Heiland, Jezus Christus, heeft Zichzelf voor ons gegeven, opdat Hij ons zou verlossen van alle wetteloosheid en ons als Zijn eigendom zou kopen. Bij Zijn wederkomst zal Hij ons het volle heil schenken naar lichaam en ziel, dat wij dan ongestoord zullen genieten. Zó mogen wij naar Hem uitzien en Zijn komst verwachten (Tit. 2:13).

Distributie:

CBC 't Gulden Boek te Houten

Website: www.cbcboek.nl

E-mail: info@cbcboek.nl

